

Al is de leugen nog zo snel ...

De butskop van 1958

Chris Smeenk

In zijn relaas over de butskop in de haven van Vlissingen, in Zoogdier 1990 nummer 3, haalt Jan Piet Bekker de geschiedenis op van de butskop die in 1958 door een duiker in een wrak werd aangetroffen. Na een hoop griezelige ervaringen werd het arme dier tenslotte gedood met een duikersmes. Zo gaat het verhaal.

Bekker vraagt zich weliswaar af of je zo'n groot beest als een butskop *Hyperoodon ampullatus* wel met een duikersmes kunt afmaken. Dat kan wel degelijk: duikersmessen zijn formidabele wapens. Verder klinkt er geen spoorje twijfel bij hem door. Daarmee is ook Jan Piet Bekker na meer dan dertig jaar nog in de val gelopen, die door deze duikers is uitgezet.

Goede grap

Het hele geval is een grap geweest en wel zo'n goede dat het later niet meer lukte de waarheid geloof te doen vinden. Misschien dat het hier eindelijk wel lukt. Daartoe citeer ik uit het boek van C. Heijkoop (1983): *De Westerschelde bij storm en bij mist: scheepsrampen in het Westerscheldegebied van 1860-1982* (Uitgave Bikker, Vlissingen). Op de pa-

gina's 69 en 70 staat het volgende verhaal:

'Het zinken van de Corale is eigenlijk een typisch ongeluk doordat de belod-sing op zich laat wachten. Tijdens een zware regenbui moet het Russische vrachtschip NICOLAI BAUMAN (1923 - 1780 brt.) op een loods wachten en beschrijft een cirkel. Een derde schip belemmert even het zicht en de Rus boort zich ter hoogte van de boulevard in de kustvaarder, die snel zinkt. De redeboot pikt de 10 bemanningsleden op en van de Corale is alleen de mast nog zichtbaar.

Het bergingsbedrijf Van den Akker uit Vlissingen krijgt de opdracht de Corale te bergen. De toenmalige adjunct-directeur van genoemd bedrijf was in die dagen niet helemaal tevreden met de berichtgeving van de Provinciale Zeeuwse Courant omtrent een eerdere berging.

'Wij controleren alle berichten voor ze in de krant verschijnen', was het antwoord. De adjunct-directeur moet toen gedacht hebben: Nu dat zullen we dan eens zien.

Bij de berging van de Corale kwam het toeval hem te hulp. De bemanning van een der bergingsvaartuigen zag op een zandplaat een grote dode vis liggen. Het was een walvisachtig dier (Butskop) van wel zo'n 8 meter lang en drie ton wegend.

Er werd een verhaal verzonnen dat een duiker de vis in het ruim van de Corale had gevonden en met zijn mes een paar dodelijke steken had toegebracht. Zij arriveerden onder grote belangstelling met de dode vis in de takels van een bok in Vlissingen. De andere dag stond er met grote letters in de PZC: Duiker trof monstervis in wrak 'Corale' voor Vlissingen.

De berichten werden blijkbaar niet zo goed gecontroleerd.

Het hele verhaal kwam uitgebreid in alle kranten en tijdschriften te staan en hoewel de adjunct er op wees dat dit een uit de hand gelopen grapje was, geloofde men hem niet. Als er een duiker nodig was werd er altijd naar 'De duiker van die walvis' gevraagd. De hele zaak is later in een uitgebreid artikel over het bergingsbedrijf Van den Akker nog eens in goede harmonie opgehaald, doch het verhaal van de walvis is nog altijd het beste bergingsgrapje.

Tot zover deze onthulling. Vooral Pano-

DUIKER MOELJES
... even geschrokken ...

rama van 13 september 1958 maakte er iets moois van; daarin staat ook een foto van de duiker met zijn duikersmes. De man groeide steeds meer in zijn rol en men heeft het toen kennelijk maar opgegeven de ware historie nog eens onder de aandacht te brengen. Tot troost van Jan Piet Bekker kan ik verklappen dat ook de 'wetenschappelijke' wereld van die dagen, waaronder de walviskenner A.B. Van Deirse en het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, er ingelopen zijn. Alleen in die twee spelende butskoppen op de zandbanken heeft men zelfs in Leiden niet geloofd: dat was net wat te veel.

Al is de leugen nog zo snel, de waarheid achterhaalt haar wel, ook al is het na meer dan 32 jaar.

Voor onderzoek aan gestrande walvisachtigen is het van belang dat elk dier zo spoedig mogelijk op onderstaande telefoonnummers aan het museum wordt doorgegeven. Ook meldingen van rottende karkassen zijn welkom: vaak is daaraan nog van alles te zien. Het museum probeert steeds zo veel mogelijk exemplaren te bergen en nader te onderzoeken.

C. Smeenk, Rijksmuseum van Natuurlijke Historie, Postbus 9517, 2300 RA Leiden. Telefoon 071-143844, buiten werktijden 071-175066 (NL).